

Från RF-SISU Östergötlands Verksamhetsberättelse 2020- Idrotten och Corona

Coronapandemin har påverkat oss alla i hela samhället. Den svenska idrottsrörelsen är inget undantag. Självklart har den präglat all idrottsverksamhet i Östergötland under 2020 och vi väljer därför att ägna ett avsnitt i vår verksamhetsberättelse att beskriva effekterna som pandemin haft på idrotten under året.

Hur påverkades idrottsrörelsen under 2020? Coronavirusets spridning till Europa tog fart i slutet av februari och slog till i Sverige med full kraft i mars. För att minska smittspridningen i samhället vidtogs en lång rad åtgärder. Det som påverkade idrottsrörelsen mest under våren var regeringens beslut den 11 mars att allmänna sammankomster med över 500 personer förbjöds och skärpningen den 27 mars att förbjuda allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, som idrottstävlingar, med fler än 50 personer. Regeringen gjorde mycket skarpa uppmaningar att undvika onödiga resor inom landet. Till detta tog Folkhälsomyndigheten (FHM) fram allmänna råd för tränings- och tävlingsverksamhet inom idrotten den 1 april. Där stod att matcher, träningsmatcher, tävlingar och cuper ska skjutas upp för att minska smittspridning av coronavirus, samt att närkontakt mellan idrottsutövare bör undvikas, om möjligt hålla träningar och andra idrottsaktiviteter utomhus, begränsa antalet åskådare och undvika trängsel samt undvika onödiga resor i samband med idrottsutövande.

Idrotten har drabbats hårt av coronapandemin, både ekonomiskt och idrottsligt. En direkt effekt av pandemin blev att föreningar och förbund inte kunde genomföra planerade evenemang med publik eller många deltagare. Evenemang som var planerade sedan lång tid och där kostnaderna redan vara tagna men intäkterna skulle komma under evenemangets genomförande. Vidare konstaterades att det var högst troligt att arbetslösheten skulle stiga, konkurserna bland företag bli fler och regeringens och kommunernas ekonomi skulle påverkas negativt. Att det skulle påverka föreningarnas intäktsmöjligheter från medlemmar/idrottare, sponsorer och det offentliga stod klart tidigt.

För att få en bild av hur idrottsrörelsen påverkades ekonomiskt och idrottsligt genomfördes både en nationell enkät av RF och en regional enkät av RF-SISU Östergötland. Den nationella enkäten gällde för perioden 12 mars till 30 juni. Enkäten som besvarades av närmare 3 000 föreningar och förbund visar att de stora ekonomiska konsekvenserna var kopplade till inställda evenemang. De uteblivna intäkterna uppskattades till närmare 850 miljoner kronor och kvarvarande kostnader som föreningen eller förbundet inte kom undan var 200 miljoner kronor. Enkäten visade även att föreningarna uppskattade att intäkter på 122 miljoner kronor uteblev kopplat till träningsverksamhet. Det var framförallt deltagaravgifter för träning som minskade.

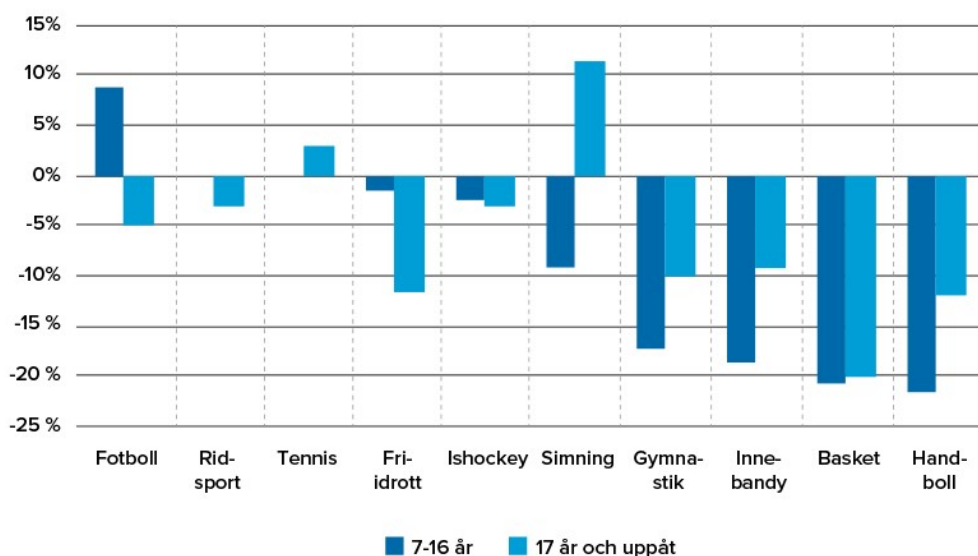
Under september gjorde RF en analys av redovisat LOK-stöd under första halvåret 2020. Den visade att antalet redovisade aktiviteter minskade med 7,6 % i förhållande till genomsnittet för 2018 och 2019. Även antalet deltagartillfällen uppvisade en liknande tendens med en minskning med 6,6 % i förhållande till genomsnittet för 2018 och 2019. I ett historiskt perspektiv är detta den största minskningen någonsin. Den preliminära analysen visar därför att det är hallidrotterna som hade svårast att upprätthålla sina aktiviteter. Det är föreningar som dels driver en majoritet av sin verksamhet inomhus, många gånger i trånga lokaler och det är idrotter som har mycket stora evenemang, uppvisningar och liknande under slutet av deras inomhussäsonger. Noterbart är att fotbollen inte verkar ha minskat sin aktivitetsnivå under våren.

Jämfört med snittet 2018 och 2019 så kan vi se att det är de äldre åldersgrupperna som förlorat störst andelar (se tabell 1).

Tabell 1. Deltagartillfällen 2020 jämfört med snittet 2018–2019 uppdelat på åldersgrupper

Deltagartillfällen	7-12 år	13-16 år	17-20 år	21-25 år	26+
Snitt 2018-2019	13 291 752	10 108 815	4 336 542	2 261 152	178 808
2020	12 490 539	9 677 658	4 011 323	1 849 524	121 137
Förändring	-6,0%	-4,3%	-7,5%	-18,2%	-32,3%

Diagram 1. Topp-10 – förändring av antalet deltagartillfällen (%).

Under sommaren och i början av hösten hade de flesta idrottsföreningar i Östergötland någon form av idrottsverksamhet i gång, om än i modifierad form. Publikrestriktionerna om max 50 personer drabbade många föreningar hårt ekonomiskt. Den 20 november beslutade regeringen att förbjuda offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som samlade fler än åtta personer, med undantag för idrottsevenemang som hade möjlighet att ta in upp till 300 i publik till anvisade sittplatser under vissa förutsättningar. Länsstyrelserna fick däremot möjlighet att minska publiksiffran utifrån smittläget. I skrivande stund tillåter ingen region publik på idrottsevenemang.

Den 30/10 infördes regionala restriktioner i Östergötland där man uppmanade alla att avstå från träningar och matcher, med undantag för personer födda senare än 2005 och elitidrott. Restriktionen kom oväntat och gav upphov till många frågor och funderingar om vad som tex skulle klassas som elit. RF-SISU Östergötland genomförde samma kväll informationsmöte tillsammans med Smittskyddsläkare och RF med ett stort antal deltagande föreningar.

Östergötland var ett av de första distrikten som fick regionala restriktioner och därefter följde samma mönster i stort sett hela landet. Påverkansarbete pågick under perioden för att påvisa risken för en försämrad folkhälsa när framförallt ungdomar inte kunde träna i sina vanliga aktiviteter. Den 14/12 ersattes de regionala restriktionerna med nya nationella restriktioner där man öppnade upp för även äldre att träna under anpassade former (i små grupper, omöjligt utomhus, inte dela utrustning osv).

Dessa nya restriktioner ställde stora krav på varje idrott att tolka vad som gällde just för deras idrottsutövande och här var våra konsulenter aktiva som bollplank och rådgivare. Att öppna upp för att framförallt ungdomar i gymnasieåldern återigen kunde träna tillsammans var en stor lättnad för föreningarna då vi såg en stor risk att tappa medlemmar, framförallt ungdomar, under perioden då man inte kunde samlas. Den 15/12 höll RF-SISU Östergötland ett informationsmöte med kommunernas Kultur- och fritidskontor och Smittskyddet i Region Östergötland för att diskutera tolkningar av restriktionerna och även utbyta erfarenheter kring ekonomiskt stöd.

Den 18/12 kom ytterligare skärpta restriktioner där regeringen och FHM uppmanade alla offentliga anläggningar av icke-nödvändig karaktär att stänga. Kommunerna i Östergötland tolkade de nya direktiven olika och valde i olika uträkning att ha öppet eller stänga sina idrottsanläggningar, vilket gav upphov till stor frustration hos många föreningsaktiva. Den 22/12 kom FHM ut med ett förtydligande om att man såg att utomhusträning kunde fortsätta under förutsättning att det skedde på ett smittsäkert sätt, vilket fick några kommuner men inte alla att återigen öppna sina utomhusanläggningar. Nuvarande restriktioner sträcker sig tom 24/1.